

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΨΧ3211	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	6 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τεχνικές και Μέθοδοι Παρέμβασης για την ενίσχυση της κοινωνικής επικοινωνίας σε παιδιά και εφήβους με ΔΑΦ (Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις του/της διδάσκοντα/ουσας, Εργαστηριακές Ασκήσεις, Εκπαίδευση σε Τεχνικές	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Ανάπτυξης δεξιοτήτων (εργαστήριο)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Μεθοδολογία Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες I		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=2763		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στο παρόν εργαστήριο οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα ασχοληθούν με τις τεχνικές και τις μεθόδους παρέμβασης για την ενίσχυση της κοινωνικής επικοινωνίας σε παιδιά και εφήβους με ΔΑΦ. Το μάθημα έχει ως αφετηρία βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις του πεδίου της Εκπαιδευτικής, Σχολικής και Αναπτυξιακής Ψυχολογίας [τις οποίες διδάχτηκαν στα πλαίσια των αντίστοιχων μαθημάτων υποβάθρου) καθώς και επιλεγόμενων μαθημάτων (Ειδική αγωγή). Εστιάζει και εμβαθύνει σε εκείνα τα πεδία μελέτης της Αναπτυξιακής, Εκπαιδευτικής και Σχολικής Ψυχολογίας που αφορούν την παρουσίαση των δυσκολιών την επικοινωνία, την κοινωνική αλληλεπίδραση και κυρίως στο

σημασιολογικό-πραγματολογικό πεδίο. Στόχος του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με βασικές τεχνικές και μεθόδους παρέμβασης για την ενίσχυση της επικοινωνίας και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης παιδιών που έχουν διαγνωστεί με ΔΑΦ.

Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

- Να εξοικειωθούν με τη βασική και τη σύγχρονη βιβλιογραφία που αφορά την ενίσχυση της κοινωνικής επικοινωνίας σε παιδιά και εφήβους με ΔΑΦ
- Να εκπαιδευτούν σε συγκεκριμένες ερευνητικές τεχνικές για τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας συγκεκριμένων μεθόδων παρέμβασης (ανάλυση στόχων με βάση το προφίλ του παιδιού/εφήβου, κατασκευή εξατομικευμένου προγράμματος παρέμβασης, κατασκευή κοινωνικών ιστοριών, κατασκευή shoe box, κατασκευή ημερήσιου προγράμματος, κατασκευή γνωστικού συμπεριφορικού δράματος, εφαρμοσμένη ανάλυση συμπεριφοράς, χρήση τεχνολογίας όπως video modeling, κατασκευή ασκήσεων για την πραγματολογία)
- Να εκπαιδευτούν σε συγκεκριμένες πρακτικές τεχνικές (κατασκευή κοινωνικών ιστοριών, shoebox κατασκευών, κατασκευή ιστορίας γνωστικού συμπεριφορικού δράματος)
- Να προβληματιστούν γύρω από τις ηθικές προεκτάσεις και τις πρακτικές εφαρμογές της των τεχνικών που εφαρμόζονται για την ενίσχυση της κοινωνικής επικοινωνίας παιδιών και εφήβων με ΔΑΦ.
- Να αποκτήσουν γνώσεις σχετικά με την εφαρμογή της έρευνας στο πεδίο.
- Να κατανοούν πώς τα παιδιά με ΔΑΦ μπορούν να αναπτύξουν την επικοινωνία και την κοινωνική τους αλληλεπίδραση μέσα από διάφορες τεχνικές και μεθόδους.
- Να αποκτήσουν κριτική ικανότητα όσον αφορά τη σωστή επιλογή τεχνικών και μεθόδων ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε παιδιού.
- Να ενημερωθούν με βάση τα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα για την αποτελεσματικότητα των τεχνικών και μεθόδων που εφαρμόζονται σε παιδιά με ΔΑΦ
- Να μπορούν να σχεδιάσουν κοινωνικές ιστορίες (π.χ με τη χρήση του book creator ή άλλων εργαλείων) που να στοχεύουν στην ενδυνάμωση συγκεκριμένων τομέων της κοινωνικής επικοινωνίας, να κατασκευάζουν shoe box με στόχο την ενίσχυση της γνωστικής και αντιληπτικής ικανότητας και συνεργατικότητας, να δημιουργούν ιστορίες συμπεριφορικού δράματος με στόχο την ένταξη του παιδιού με ΔΑΦ σε μια ομάδα, να δημιουργούν video modeling για την ενίσχυση της αλληλεπίδρασης με τους άλλους, να εφαρμόζουν ανάλυση στόχων και να κατασκευάζουν εξατομικευμένα προγράμματα παρέμβασης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

<p>πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>
--	--

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Ομαδική εργασία
- Αυτόνομη εργασία
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα και ευαισθησία σε θέματα φύλου.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος συνδέεται με τους 5 βασικούς άξονες του προγράμματος σπουδών: **Επιστημονικές βάσεις [1], Επιστημονική έρευνα και Κριτική Σκέψη [2], Ηθική και κοινωνική ευθύνη [3], Ικανότητα Επικοινωνίας [4], Βασική προετοιμασία για αποφάσεις καριέρας και επαγγελματικής αποκατάστασης [5].**

Τις 3 πρώτες εβδομάδες γίνεται παρουσίαση από τη διδάσκουσα των βασικών θεματικών, εννοιών και θεωριών που θα αποτελέσουν την βάση του εργαστηρίου. Σε όλες τις επόμενες εβδομάδες θα πραγματοποιούνται εργαστηριακές ασκήσεις, παρουσιάσεις και συζητήσεις.

Εβδομάδα 1^η : πχ. Παρουσίαση εργαστηρίου και εισαγωγικά στοιχεία, δημιουργία ομάδων εργασίας

Εβδομάδα 2^η : ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ /ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΩΝ πχ Βασικές έννοιες και θεωρίες [1,2,5]

Εβδομάδα 3^η : ΕΠΑΥΞΑΝΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΔΑΦ (σε παιδιά με ανεπτυγμένο λόγο και σε παιδιά με μη ανεπτυγμένο λόγο) [1,2]

Εβδομάδα 4^η : ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΙΚΕΣ –ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ (Εφαρμοσμένη Ανάλυση της Συμπεριφοράς, Πρόγραμμα TEACCH, Μέθοδος Greenspan, Πρόγραμμα LEAR, Μέθοδος Miller, Πρόγραμμα STAR, Πρόγραμμα CARD, Γνωσιακό-Συμπεριφορικό Δράμα, shoe box κατασκευές) [1,2,3,4]

Εβδομάδα 5^η : ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗΣ (Κοινωνικές Ιστορίες, Comic Strip Conversations, Ο κύκλος των φίλων, Πρόγραμμα SPELL, SCERTS Model, PROGress-Progress for Remediating and Expanding Social Skills, Early Start Denver Model)

Εβδομάδα 6^η : ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ (PECS, MACATON) [1,2,3,4]

Εβδομάδα 7^η ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ (Μη κατευθυνόμενη παιχνίδι,

<p>Εκπαίδευση στην πιλοτική αντίδραση, ενσωματωμένες ομάδες παιχνιδιού, DIR-Floortime Approach) [1,2,3,4]</p> <p>Εβδομάδα 8^η : ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ (Αισθητηριακή Ολοκλήρωση, Διευκολυνόμενη επικοινωνία) [1,2,3,4]</p> <p>Εβδομάδα 9^η : ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ (Μουσικοθεραπεία, Θεραπεία με ζώα, LEAP Preschool, χρήση υπολογιστή) [1,2,3,4]</p> <p>Εβδομάδα 10^η : ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ [1,2,3,4,5]</p> <p>Εβδομάδα 11^η : ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ [1,2,3,4]</p> <p>Εβδομάδα 12^η : ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ [1,2,3,4]</p> <p>Εβδομάδα 13^η : Συμπεράσματα, επίλυση αποριών και οδηγίες [1,2,3,4,5]</p>
----

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο		
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε στη διδασκαλία.</p> <p>Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class</p> <p>Εργαστηριακή Εκπαίδευση</p>		
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)</p>	<p>ECTS</p>
	Συναντήσεις Μαθήματος	39	1,56
	Ατομικές Εβδομαδιαίες δραστηριότητες	21	0,84
	Ομαδικές εβδομαδιαίες δραστηριότητες	40	1,60
	Αυτοτελής μελέτη και τελική εργασία	50	2,00
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150	6,00
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p>	<p>Γραπτή τελική εργασία (50%) Εβδομαδιαίες εργασίες (50%)</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές μέσω της ηλεκτρονικής σελίδας του μαθήματος που φιλοξενείται στην πλατφόρμα e-learn.</p>		

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	
--	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία :

Γεωργιάδη, Μ. (2022).). *Παιδιά και Έφηβοι με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος: Σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα και θεραπευτικές παρεμβάσεις* (Επιστημ. Επιμ.). Παπαζήση

Συριοπούλου Δελλή, Χ. (2016). *Εκπαίδευση και Ειδική Αγωγή Ατόμων με Διαταραχή Φάσματος Αυτισμού*. εκδ. Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

...-Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- *Journal of Autism and Developmental Disorders*
- *Autism*
- *Autism Research*
- *Research in Autism Spectrum Disorders*
- *Autism Research and Treatment* συναφή επιστημονικά περιοδικά: